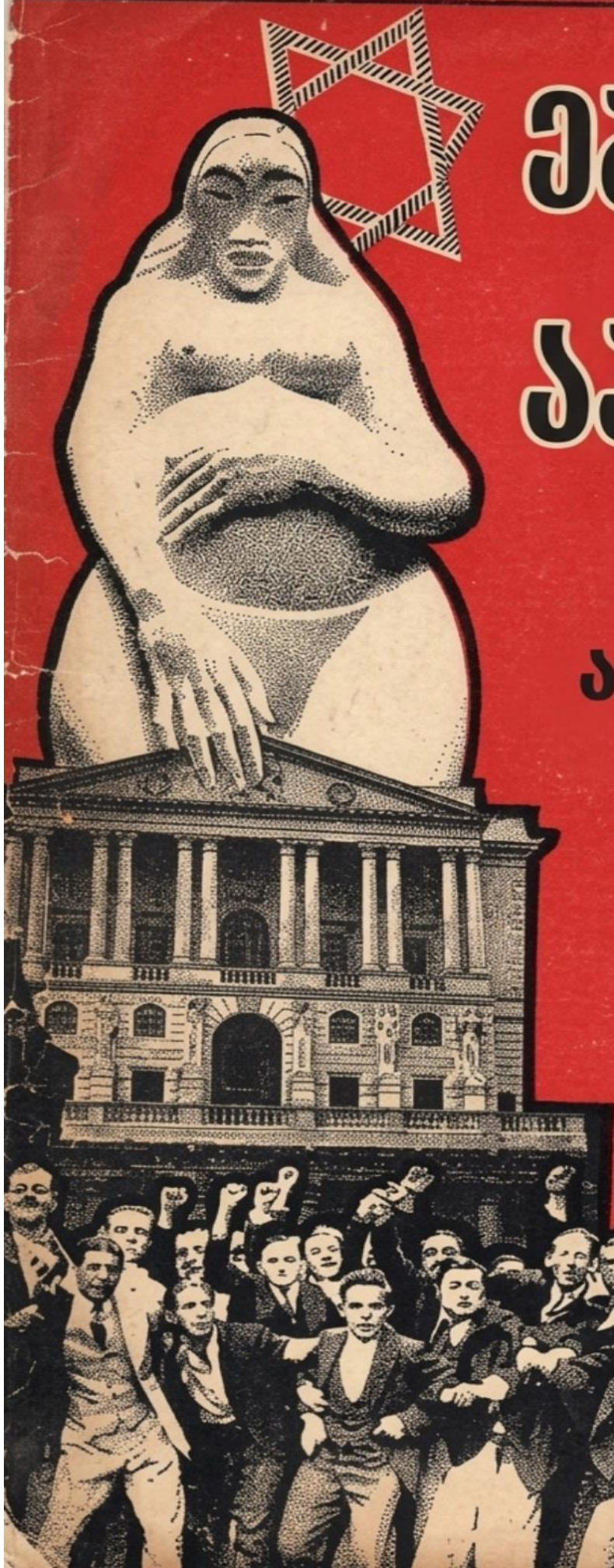

ეპრაელის

აპოთეოზი

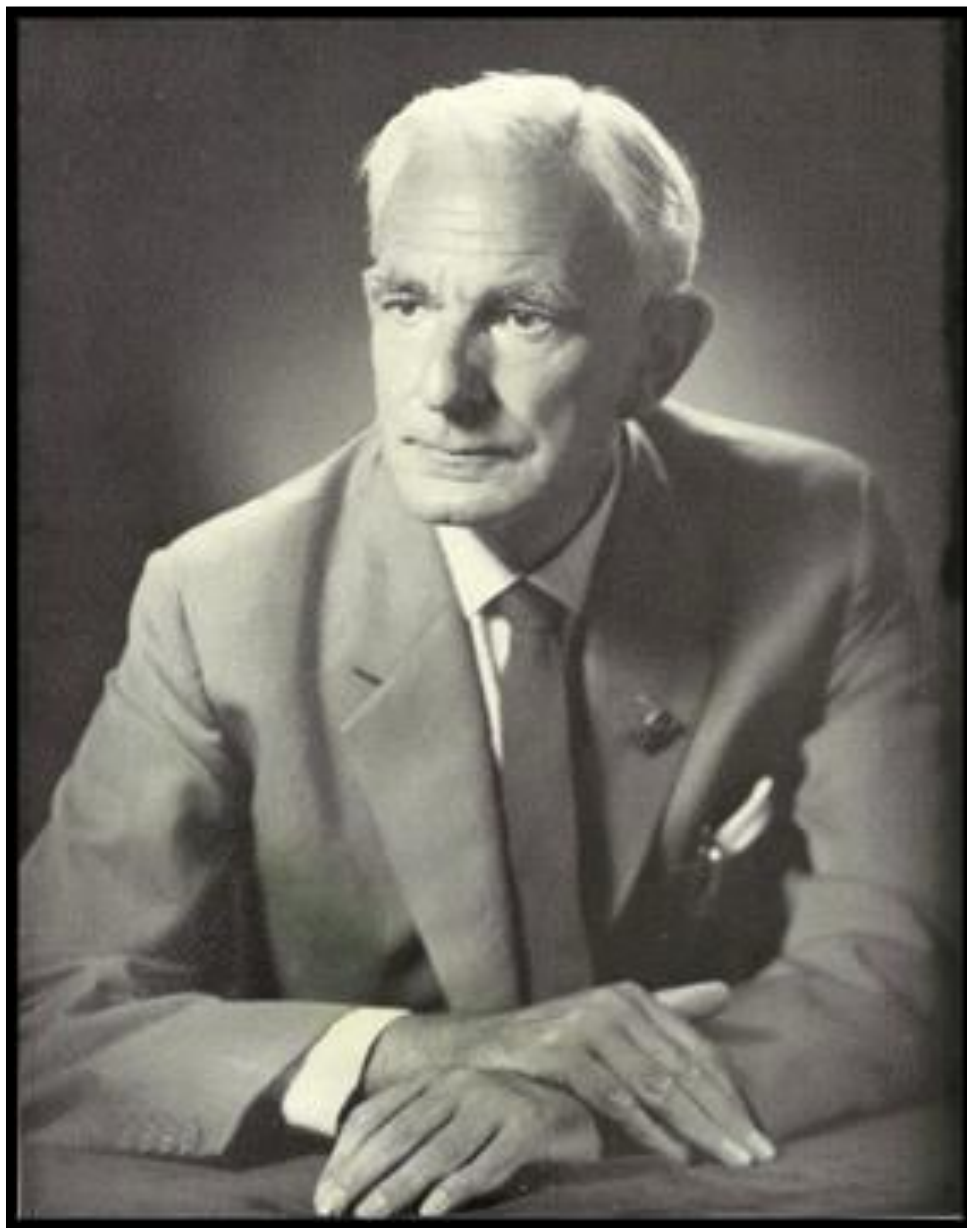
ა. კ. ჩესტერტონი

ნაციონალ-სოციალისტური ბიბლიოთეკა
•ბათუმი 2026•

ართურ კენეთ ჰესტერტონი (1899-1973)

ებრაელის აპოთეოზი

(British Union Quarterly, 1937 წ. აპრილი/ივნისი, გვ. 45-54)

წლების წინ ერთ პანტომიმას დავესწარი, სადაც სცენიდან სცენაზე წარმოუდგენლად ჭუჭყიანი და მოუწესრიგებელი მათხოვარი დაეხეტებოდა. მთავარი გმირი ქალი მის მიმართ დამყოლი კეთილშობილებით გამოირჩეოდა, სხვები კი ისეთი ზიზღით ეპყრობოდნენ, როგორსაც მისი საცოდავი მდგომარეობა ჰგვრიდათ. პიესის კულმინაციურ მომენტში, როდესაც გმირი უკიდურეს გაჭირვებაში აღმოჩნდა, სინათლის ელვარე ნათებამ მათხოვრის კონკები შთანთქა და ჩვენ წინაშე წარსდგა თვალეზგაბრწყინებული, თმადავარცხნილი და მზინავ აბჯარში გამოწყობილი პერსონაჟი — თავად ჩვენი მფარველი წმინდანი, წმინდა გიორგი, „მხიარული ინგლისის“ სიმბოლო. ამ გმირულ ფიგურას რომ დავაკვირდი, დავინახე, რომ მის კმაყოფილ გამომეტყველებას აშკარად ებრაული ნაკვთები ჰქონდა. სწორედ აქ, გაუცნობიერებელ სიმბოლიზმში, გამოვლინდა ებრაელის ნამდვილი აპოთეოზი.

ეს სიმბოლიზმი გარკვეულწილად მართებული იყო არა მხოლოდ სულიერი, არამედ ფიზიკური თვალსაზრისითაც. როდესაც ებრაელი შესაძლებლობების ახალ ქვეყანაში ფეხს ადგამს, იგი ხშირად სწორედ ძონძებში გამოწყობილი გვევლინება. სანამ თავისი აპოთეოზის დიდებულებას მიაღწევდეს და ინგლისელზე მეტად „ინგლისელი“ ან გერმანელზე მეტად „გერმანელი“ გახდებოდეს, მის კონკებსა და სრულ მეტამორფოზას ხშირად არა ერთი, არამედ მრავალი ცეცხლის აღმური სჭირდება — ისეთი ცეცხლისა, რომელიც იმაზე ბევრად

უფრო ზედმიწევნითაა დაგეგმილი, ვიდრე ეს პანტომიმის სცენაზე ხდება.

თუმცა, ამ ალეგორიის სულიერი მნიშვნელობა ბევრად უფრო არსებითია. რეალობა ისაა, რომ ებრაული მენტალიტეტი ყველაზე ზუსტად სწორედ მათხოვრის კონკეებისა და მოოქროვილი მუყაოს აბჯრის სიმბოლოებით გამოიხატება. სწორედ ამგვარ სამოსში ეხვევა არასრულფასოვნების კომპლექსი, რომელიც ხან ერთს ირგებს და ხან — მეორეს, იმის მიხედვით, თუ როგორ უწევს ცხოვრების სცენაზე მოკრძალებული ფლატუნი თუ მედიდური ნაბიჯებით სვლა.

ებრაელის მთელი ტრაგედია (ტრაგედია, რომელიც კაცობრიობისთვისაც არანაკლებ სავალალოა თავისი აუტანელი შედეგების გამო) სწორედ არასრულფასოვნების დამანგრეველი განცდითაა განპირობებული. ეს არის იმის ქვეცნობიერი აღქმა, რომ ნებისმიერ ვითარებაში იგი მაინც უზენაეს თავხედად და მარადიულ „პარვენიუდ“ რჩება. სწორედ ეს მტანჯველი თვითშემეცნება ბადებს მასში სამყაროზე ბატონობის კომპენსატორულ წყურვილს, რასაც იგი მთელ თავის ძალისხმევას უძღვნის. როგორც დაუნდობელი მატერიალისტი, იგი აუცილებლად გაიმარჯვებდა, რომ არა გარდაუვალი ქედმაღლობა, რომელიც ადრე თუ გვიან მის ნახევარწარმატებას თან სდევს ხოლმე; ქედმაღლობა, რომელიც ღუპავს მის მიზნებს და კვლავ იმ მლიქვნელურ, მონურ მდგომარეობაში აბრუნებს, რაც მათხოვრის ძონძებითაა სიმბოლიზებული.

საკუთარი წარმოშობის ადგილას, პაპანაქება სიცხეში რომ დარჩენილიყო, „ებრაული საკითხი“ არც იარსებებდა, რადგან მაშინ

იგი მხოლოდ საკუთარი წინასწარმეტყველების გულებს თუ გატეხდა. სამწუხაროდ, უფრო ზომიერ სარტყლებში მიგრაციამ და კანის ფერის შემდგომმა გათეთრებამ განაპირობა ის, რომ მან თავი ერთდროულად შინაურადაც იგრძნო და უცხოდაც იმ ხალხებს შორის, რომელთაც ახასიათებთ შინაგანი სიმშვიდე, სიმარტივე და ვაჟკაცობის, სიყვარულის, სიმღერისა თუ სიცილის ტრადიცია. ამ თვისებების მიბაძვა ებრაელისთვის ზოგჯერ შესაძლებელია, მაგრამ მათი სისხლხორცეულად გათავისება — არასდროს.

ეს გადაულახავი ფრუსტრაცია მის სულს მოსვენებას არ აძლევს. რაც უფრო მეტად ესწრაფვის იგი „შინ ყოფნის“ განცდას, მით უფრო თავგანწირულ ძალისხმევას ხარჯავს ამ მიზნისთვის. თუმცა, ამავედროულად, იმის იდუმალი განცდა, რომ ეს პროცესი სრულყოფილებას ვერასდროს მიაღწევს, მას საპირისპირო მხარეს — საკუთარი რასისა და იზოლირებული ტრადიციებისკენ ექაჩება. ამ ერთობაში იგი პოულობს არა მხოლოდ ფულის შოვნის საოცარ ძალას (რაც ერთგვარი ქრთამია საზოგადოების გულის მოსაგებად და იარაღი — მისივე შემდგომი ნგრევისთვის), არამედ მორალურ თავშესაფარსაც დაუცველობის იმ მუდმივი განცდისგან, რასაც საკუთარი რასისა და ცხოვრების წესის მარგინალურობის შეგრძნება ბადებს. ებრაელის რასობრივი თვითშეგნება, რომლითაც იგი ზოგჯერ ასე მედიდურად ტრაბახობს, სინამდვილეში მისი სიამაყის წყარო კი არა, მისივე შიშის შედეგია.

ებრაელი თავის „აღთქმულ მიწაზე“ ლატაკი და გაწეწილი ჩადის. გარკვეული პერიოდი იგი უკიდურეს გაჭირვებაში ცხოვრობს, სანამ თავის მრავალსაუკუნოვან „ბაზრის ინსტინქტებს“ ძველი სამოსით, ბოთლებითა თუ ტომრებით წვრილმან ვაჭრობაში არ გამოიყენებს,

რათა როგორმე ფეხი მოიკიდოს. ამის შემდეგ კი, იმ გზებით, რომელთა დამოწმებაც აქ საჭირო არ არის (თუმცა ისინი ხშირად იმაზე მეტ ყურადღებას იმსახურებენ, ვიდრე პოლიცია აქცევს ხოლმე), იგი ახერხებს, მონძები ძვირფასი გარდერობით შეცვალოს, ხოლო თავისი მძიმე ნაბიჯები — „როლს-როისით“. ეს სწორედ ის სტადიაა, როდესაც იგი ბრიტანეთის ქუჩაში ბრიტანელ ნაციონალისტს უყვირის:

„რატომ არ მიდიხართ გერმანიაში? თქვენ აქ არავის სჭირდებით!“

თუმცა აპოთეოზი ჯერ კიდევ შორსაა. მიუხედავად იმისა, რომ მან სიმდიდრე დააგროვა, საზოგადოებრივ აღიარებას მაინც ვერ მიაღწია — აღიარება კი სწორედ ისაა, რისკენაც არასრულფასოვნების კომპლექსი ნებისმიერ ფასად უბიძგებს. ამ ეტაპზე იგი ჯერ კიდევ მხოლოდ ხორხისმიერი აქცენტის მქონე „იღია“ და როგორც ასეთი, რაინდის წოდების მისაღებად არ ვარგა. სწორედ ამიტომ, მომდევნო საფეხურის გადალახვა სირთულეების გარეშე შეუძლებელია, თუმცა „იტონის“, „ბალიოლისა“ თუ სხვა მსგავსი, ეფექტური „გამომწრთობი“ დაწესებულებების დახმარებით, ეს საკითხი ერთ თაობაში გვარდება. გატეხილი ინგლისური ქრება და მის ადგილს იკავებს აქცენტი, რომელიც BBC-ის დიქტორსაც კი დაამშვენებდა. ებრაელმა უკვე ისწავლა ნადირობა, თევზაობა, ნადირობისას ძაღლების გაყოლა, გოლფის თამაში და ასკოტის დოღზე ცილინდრის ტარება. მან ისწავლა, თუ როგორ მოიცილოს სახელოდან უხილავი მტვერი ენით აღუწერელი გრაციით, სანამ თავმჯდომარე მას ხოტბას ასხამს, შემდეგ კი — როგორ დადგეს პიჯაკის საყელოებზე სწორად ჩაჭიდებული ხელებით და ისაუბროს „ჩვენს დიდ იმპერიაზე“, „თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეუხებელ პრინციპებზე“, „ჩვენს თავისუფალ და

დემოკრატიულ ინსტიტუტებზე“ და სხვა იმგვარ „წმინდა“ ფრაზებზე, რომლებმაც მის გვარს M.P. (პარლამენტის წევრი) უნდა დაურთოს.

ამჟამად ებრაელი ცივილიზაციისთვის უდიდესი საფრთხის სტადიაზეა, თუმცა მისი აპოთეოზის მწვერვალისთვის ჯერ კიდევ არ მიულწევია. სოციალურმა წვრთნამ იგი გარეგნულად (თუ არ ჩავთვლით სახის ნაკვთებს) ტიპურ ინგლისელ ჯენტლმენად აქცია. იგი ისე ზედმიწევნით იყენებს ამ მონაპოვარს და ისე ზუსტად ერგება მიღებულ ადათ-წესებს, რომ შეუძლია ბრიტანელ ხალხს თავი მათიანად წარუდგინოს — თუ არა სისხლით, სულით მაინც. ამასთანავე, არანაკლებ მნიშვნელოვანია ისიც, რომ სოციალურ აღმასვლას ხელი არ შეუშლია მისი „ბიზნეს-ინსტინქტებისთვის“, რომლებიც აღმოსავლური ბაზრიდან მემკვიდრეობით ერგო. პირველადი მოხმარების პროდუქტებზე მონოპოლიის დაწესებითა თუ საკუთარი და მამისეული ქონების მარჯვე გამოყენებით, იგი ახერხებს კოლოსალური თანხების დაგროვებას, რათა თავდაჯერებულმა დააკაკუნოს „მაღალი საზოგადოების“ კარზე. ამ საზოგადოებას კი უკვე ეღალატა თავისი არისტოკრატიული სათნოებებისთვის და შეუღლებოდა პლუტოკრატიულ ღირებულებებს, რომელთა ბუნებრივი მცველიც სწორედ ებრაელია. ამიტომ გასაკვირი არ არის, რომ ფულისა და მანერების მფლობელი მისტერ ისააკ კანტოროვიჩი ახლა უკვე იოლად გადის თითოეულ „დიდებულ“ ეტაპს, რაც მას ჯერ სერ ისააკ კანტორამდე, შემდეგ კი — ვიკონტ კენტრიჯობამდე მიიყვანს.

ამგვარი მეტამორფოზის დროს მას საღი აზრი არ ღალატობს. მიუხედავად იმისა, რომ იგი უკვე საერთაშორისო მასშტაბის ფინანსისტია (რაც მისი რასობრივი თვითშეგნების დამსახურებაა,

რომელიც მას მჭიდრო და სოლიდარულ კავშირში ამყოფებს მსგავს „გამოჩენილებთან“ მსოფლიოს ყველა კუთხეში) იგი საკმარისად გონიერია, რომ ეს კავშირები მიჩქმალოს და საზოგადოებას მხოლოდ თავისი „ბრიტანული“ საქმიანობა წარუდგინოს. მეტიც, იგი გასაოცარი წარმატებით ახერხებს, ხალხის ცნობიერებაში საკუთარი ბიზნესი ბრიტანელი ერის ინტერესებთან გააიგივოს; შედეგად, საზოგადოება ამ საქმიანობით უცნაურად ამაყობს კიდევ, თითქოს ეს ეროვნული მონაპოვარი იყოს. მაგალითად, თუ იგი ქიმიურ მრეწველობას ჩაიგდებს ხელში, თავის საწარმოს „ებრაულ ქიმიურ მრეწველობას“ კი არ დაარქმევს, არამედ სიტყვა „იმპერიულს“ გამოიყენებს, რათა იმპერიის მოქალაქეთა პატრიოტული განწყობითა და აღიარებით ისარგებლოს. ანალოგიურად, კინოინდუსტრიაში მოღვაწეობისას, იგი აჯერებს ერს, რომ ეს დარგი არის ღირსეული ბრიტანული პასუხი ჰოლივუდის უხარისხო პროდუქციაზე; სინამდვილეში კი, მის ხელში ეს პროდუქცია კიდევ უფრო მდარე ხდება, ხოლო თავხედური ბრიტანული აბრის მიღმა ებრაულამერიკული კაპიტალი და კონტროლი იმალება.

სწორედ ახლა დგას ებრაელი მსოფლიო ბატონობის ზღვარზე. დეგრადირებული საზოგადოების მიერ აღიარებული, იგი თავისუფლად ტრიალებს მაღალ წრეებში და საერთაშორისო ფინანსისტების სასარგებლოდ პოლიტიკურ ძაფებს ქაჩავს; სანაცვლოდ კი, თავის რასობრივ თანამოაზრეებთან ერთად, მთელ მსოფლიოში ფინანსურ ბერკეტებს პოლიტიკოსების დასამორჩილებლად იყენებს. სანამ მისი არსობრივი „ებრაელობა“ შენიღბულია, არ არსებობს ბოროტება, რომელსაც იგი თავისი გავლენის ფარული გამოყენებით ვერ განახორციელებს: არ არსებობს ბაზარი, რომელსაც ვერ „მოთოკავს“, მთავრობა — რომელსაც ვერ

დაამხოვს, საგარეო ურთიერთობა — რომელსაც ვერ მოწამლავს და სათანადო უნარითა და მოთმინებით, არც ომი — რომლის პროვოცირებასაც ვერ შეძლებს. მთელი მსოფლიო მის წინაშეა გადაშლილი, როგორც „აღთქმული მიწა“.

სწორედ ამ დროს, მისი რასის კოლექტიური ნევროზი (არასრულფასოვნების მრავალსაუკუნოვანი განცდა) არნახული თავხედობისა და ამპარტავნების სახით იხეთქებს, რაც საბოლოოდ მისსავე დამარცხებას განაპირობებს. მიმოიხედავს და ხედავს, რომ მისი ხალხი ყველგან მდიდრდება და სიმდიდრის ყველა წყაროს აკონტროლებს; ხედავს მათ თავბრუდამხვევი მნიშვნელობისა და თითქმის უზადლო პატივის მქონე საზოგადოებრივ პოზიციებზე. იგი აცნობიერებს, რომ მათ გადალახეს ყველა ბარიერი, რომელიც უფრო ძლიერმა, წარსულმა ეპოქებმა მათ წინააღმდეგ აღმართეს; რომ „არისტოკრატიული“ გარემო მათი სუნთქვითაა გაჟღენთილი და მევახშეთა სამოთხე უკვე ტრიუმფით დამკვიდრდა. ამ დიდებული სანახაობის ჭკრეტისას მას საღი აზრი სრულიად ღალატობს და იგი ჩრდილიდან გამოდის, რათა დაუფარავად მოითხოვოს თავისი მემკვიდრეობა. იგი აღარ თვლის საჭიროდ „ებრაელობის“ შენიღბვას; იმდენად წარმატებული აღმოჩნდა, რომ საკუთარ თავს აჯერებს, თითქოს ხალხს სწორედ ამ თვისების გამო უყვარს და მისი აშკარა დემონსტრირება მეტ სარგებელს მოუტანს. ებრაელი, რომელმაც უკვე „მიაღწია მიზანს“, შენიღბვაზე აღარ ზრუნავს. ეპოქაში, რომელიც კომერციულ ღირებულებებს ყველაფერზე მაღლა აყენებს, ბუნებრივიცაა, რომ მას დამატებითი სტატუსის მოპოვება თავისი საწარმოების მასშტაბების გამჟღავნებით სურდეს. ამიტომაც, იგი სიამაყით ააშკარავებს საკუთარ ვინაობას „თოჯინა-დირექტორების“ ზურგს უკან, ან სულაც თავად იკავებს მათ ადგილს, რადგან აღარ

აშინებს საზოგადოებრივი უკმაყოფილება იმის გაცხადების გამო, რომ იგი მსოფლიოს ნახევარს ფლობს.

ებრაელობისთვის კიდევ უფრო დამღუპველი აღმოჩნდა იმ ებრაელთა ქმედებები, რომელთაც სოციალური „აღიარებისთვის“ ჯერ არ მიუღწევიათ. მათი რასის ვარსკვლავი ისე კაშკაშად იწყებს ნათებას, რომ ისინი ვეღარ ხედავენ იმ ქვეყნის სოციალურ ადათწესებთან ზედმიწევნითი მორგების საჭიროებას, სადაც დამკვიდრდნენ. „იტონისა“ და „ბალიოლის“ ეტაპები უკვე უგულებელყოფილია და „ინგლისელი“ ებრაელი თავის გვერდით, მაღალ წრეებში, ნახევრად განათლებულ და ნახევრად გაინგლისელებულ „იდს“ ხედავს. საზოგადოების ძირითად ნაწილთან კულტურულ დონეზე კონტაქტის დამყარების მცდელობაც კი აღარ ხდება; მსგავსი ძალისხმევა ზედმეტია იმის გათვალისწინებით, რომ სხვადასხვა საერთაშორისო მოძრაობამ უკვე შვა ყველაზე თავხედური გაერთიანება — მდაბიოობის ინტერნაციონალი. კულტურის ამგვარი დაცემა მას უდიდეს უპირატესობას ანიჭებს, რადგან ვულგარულობის საყოველთაო ენაზე ებრაელი მსოფლიოს საუკეთესო „ესპერანტისტია“.

არსებობს სადმე მასობრივი გატაცება ჯაზითა და გულისამრევი „სასიყვარულო ჰანგებით“? მაშინ პატარა ებრაელი უზომოდ ბედნიერდება — იგი სულიერ ნეტარებას ჰპოვებს ამ მელოდიების ტირაჟირებასა თუ საკუთარი ხმის გაყიდვაში და ეს ყველაფერი მხოლოდ ნაღდი ფულისთვის. გამოიწვია სადმე მასობრივმა წერაკითხვის გავრცელებამ ინტერესი მდარე და მყრალი ჟურნალისტიკისადმი? მაშინ ებრაელი ლორდ ბივერბრუკსაც კი ჩამოიტოვებს უკან რბოლაში, რათა პრესა კიდევ უფრო გააიაფოს და

ამდღვრიოს. სადმე არსებობს გაზეთებში პოლიტიკური თუ ეკონომიკური მიზნებისთვის ინფორმაციის დამახინჯების მეთოდი? მაშინ ებრაელი ხალხით სრულყოფს მას ბინძური გამონაგონების შეთხზვით. სადმე ფილმები უხარისხოა? მაშინ ებრაელი მათზე ქონებას აგროვებს, რადგან მისი ბუნებრივი ნიჭი სწორედ უგემოვნობის გავრცელებაა. სადმე თეატრი სალაროს შემოსავლებზეა დამოკიდებული? მაშინ დარწმუნებული იყავით, რომ სალაროს სწორედ ებრაელი განაგებს. ხელოვნების კეთილშობილური დანიშნულება სადმე იაფფასიანი ტრიუკების დონეზე დავიდა? მაშინ ებრაელი დაუყოვნებლივ ავლენს თავის ტალანტს — და გენიასაც კი — კვლავაც ნაღდი ფულისთვის. სადმე საზოგადოებრივი მანერები ისეთივე სავალალო გახდა, როგორც საზოგადოებრივი გემოვნება? მაშინ ებრაელი მათ სრულყოფილ განსახიერებად გვევლინება.

ფინანსურად, სოციალურად, პოლიტიკურად თუ კულტურულად, ებრაელმა ყველაფერი იმ დონემდე დაიყვანა, რომელზეც თავს ყველაზე მეტად „შინ“ გრძნობს. მისთვის უკვე შეუძლებელი გახდა საკუთარი პიროვნების ზომიერების ფარგლებში მოქცევა. იგი ისეთივე პრეტენზიული და თავმომწონე ხდება, როგორც ბანტუს ტომის წევრი, რომელმაც მოულოდნელად მემკვიდრეობით ცილინდრი მიიღო. თავისნაირთა მასასთან ერთად იგი მთელ ქვეყანას მოედინება და მუდამ თან სდევს მესაკუთრის აუტანელი გამომეტყველება. ლონდონთან ახლოს, საცურაო აუზზე წასვლა იორდანეში მონათვლასავით „ეფექტურია“ — იქ ადამიანი პირდაპირ იცხება „სემიტური ზეთით“. ზღვისპირა კურორტებზე, განსაკუთრებით კი მოდურ ადგილებში, ებრაელებს თითქმის ყველა სასტუმროში გადააწყდებით; ისინი ირევიან პლაჟებზე, ავსებენ კაფეებს და მუდამ ყურადღების ცენტრში არიან გამომწვევი სამოსით,

ხმაურიანი ავტომობილებითა და თავხედური ქცევით. იგივე ხდება ქალაქშიც. ყველგან, სადაც „მოდური“ შეკრება იმართება, აუცილებლად ნახავთ თვითკმაყოფილებით გაზვიადებულ ებრაელს, რომელიც ისე მედიდურად იქცევა, როგორც ძალაუფლებას მოწყურებული ახალგაზრდა სკოლის ზედამხედველი, ოღონდ ბევრად უფრო მძიმე და აუტანელი ფორმით. რაც უფრო თვალშისაცემად შეუძლია საკუთარი თავის წარმოჩენა, მით უფრო ნასიამოვნებია იგი.

ბოლოს და ბოლოს, დადგა ებრაელის დღე — მისი აპოთეოზის ჟამი. მისი გონება უკვე ვეღარანაირ ზღვარს ვეღარ ხედავს საკუთარ აზროვნებასა და იმ ქვეყნის ტრადიციებს შორის, სადაც ფეხი მოიკიდა. მიუხედავად იმისა, რომ იგი, როგორც წესი, არც ებრაულ კულტურას იცნობს და ვერც იმ ერების კულტურას ითვისებს სრულად, რომელთა ხარჯზეც სუქდება, მისი მოჩვენებითი ძალა ამით კი არ მცირდება, არამედ პირიქით — იზრდება. ეროვნული ფასეულობების რღვევით გამოწვეულ საყოველთაო ქაოსში, იგი ახერხებს, წინა პლანზე წამოსწიოს საკუთარი, გადაგვარებული წარმოდგენა ეროვნულ კულტურაზე და ამას მხოლოდ ფულისა და თავხედობის წყალობით აღწევს. იგი აღარც კი ცდილობს, იყოს „სრულყოფილი ინგლისელი ჯენტლმენი“; იგი მართლაც იქცა ერთგვარ ებრაელ „წმინდა გიორგიდ“ მხიარული ინგლისისთვის — თავის თავზე აიღო ლიდერობა, მშვიდად მოირგო ქვეყნის პატრონის როლი, ეროვნული ინტერესები საკუთარს გაუთანაბრა და თავი ახალი, სინთეზური რასის მფარველად გამოაცხადა. ამ ახალ რასაში ინგლისელები სადღაც უკანა ფონზე დარჩნენ, როგორც უბრალო მომხმარებლები და მოვალეები, ხოლო წინა პლანზე ებრაელები

დგანან — გამყიდველთა, გამსესხებელთა და მმართველთა მძლავრი იერარქიით.

ამგვარი თვითთრობის სტადიაზე არ არსებობს სისულელე, რომელსაც იგი არ ჩაიდენს; იქამდეც კი მიდის, რომ ბრიტანეთის სახელით აპროტესტებს ბრიტანელი სპორტსმენების შეხვედრას იმ ერების წარმომადგენლებთან, რომლებიც თავად სძულს და ეშინია. ებრაელმა შეიძლება ფულში მოატყუოს ბრიტანელი ხალხი, ხელში ჩაიგდოს მათი სურსათი, გახრწნას მათი პოლიტიკოსები, დაამდაბლოს მათი კულტურა და ათასი სხვა სიავე ჩაიდინოს, მაგრამ როგორც კი იგი მათთვის სპორტულ მოედანზე პირობების კარნახს ცდილობს, ამით ადასტურებს, რომ ღმერთების მიერ მსხვერპლად არის განწირული; ადასტურებს იმას, რომ მანამდე იგი უბრალოდ ჭკუიდან შეშალეს.

ის ფაქტი, რომ ებრაელი საკუთარი აპოთეოზის ჟამს ბრმავდება და ვეღარ ამჩნევს გამყოფ მიჯნებს, მისი ნევროზის მუდმივ, ქვეცნობიერ მუშაობაზე მეტყველებს. მისი პიროვნების ნაწილი მუდამ ჩასჩურჩულებს, რომ ეს ტრიუმფი ზედმეტად კარგია საიმისოდ, რომ სიმართლე იყოს. ამ ისტერიულ ორომტრიალში იგი ყველაფერს აკეთებს, რათა ეს გამარჯვება რეალობად აქციოს: საკუთარ შიშებს მთელ მსოფლიოს მოსდებს, აქეზებს ერებს სხვათა ინტერესებისთვის საომრად და სასოწარკვეთილი ცდილობს, უკვდავყოს ის ქაოსი, რომელმაც მისი ტრიუმფი საერთოდ შესაძლებელი გახადა. ყველაფერზე მეტად ძლიერი ნაციონალიზმისა და ეროვნული სულისკვეთების აღორძინების მოშიშე, იგი მხარს უჭერს ყოველგვარ ფაქტორს, რომელიც განხეთქილებას, რღვევასა და დაცემას უწყობს ხელს.

გამომდინარე იქიდან, რომ ნევროზი მასში უდიდეს შინაგან დაძაბულობას ბადებს — დაძაბულობას, რომელიც მის უკიდურეს შიშსა და თავხედობაზეა პასუხისმგებელი — იგი ყოველგვარ სიფრთხილეს ივიწყებს და ჩრდილიდან გამოდის, რათა საკუთარი პოზიციები დაიცვას და სამყარო პარაზიტების საცხოვრისად შეინარჩუნოს. სწორედ ასე ხდის იგი საბოლოოდ აშკარას მთელ თავის „რეკეტს“. სწორედ ასე აქცევს იგი ანტისემიტიზმს მსუბუქი ზიზლიდან მგზნებარე და „გამჯანსაღებელ“ რისხვად. სწორედ ასე ღუპავს იგი საკუთარ თავს.

თუმცა, მაშინაც კი, როდესაც მისი აღიარება აბსოლუტური ჩანდა, ებრაელი ბოლომდე მაინც არასდროს ყოფილა მიღებული. იგი არც კი მოსწონდათ დეგრადირებული ავტოკრატიის იმ სულელ და ზედაპირულ წევრებს, რომლებიც მის წინაშე მხოლოდ ფულისა და ძალაუფლების გამო მლიქვნელობდნენ. საეჭვოა, რომ იგი მოსწონდათ თვითგამოცხადებულ „ინტელექტუალებსაც“, რომლებიც გარყვნილი მიდრეკილებების კულტს ქმნიდნენ. და რა თქმა უნდა, იგი არ უყვარდა მოსახლეობის უდიდეს უმრავლესობას, რომელიც მას მხოლოდ იმიტომ ითმენდა, რომ ცოტა რამ იცოდა მასზე და კიდევ უფრო ნაკლები — მის საქმიანობაზე. წარმატების ჟამს საღ აზრს რომ არ ეღალატა, იგი დაინახავდა და გაითვალისწინებდა, რომ ანტისემიტიზმის ნაპერწკალი მუდამ არსებობდა. ნაცვლად ამისა, მან თავად აქცია ეს ნაპერწკალი ბობოქარ ცეცხლად, რომელიც — უპირატესი რასების გადარჩენისთვის საბედნიეროდ — აღარასდროს ჩაქრება.

იგი იმდენად თვალშისაცემი გახდა, რომ ადამიანები ყველგან მასზე იწყებენ ფიქრს: სწავლობენ მის ნათქვამს, აკვირდებიან მის ყოველ ნაბიჯს, ქექავენ ცნობარებსა და აქციონერთა სიებს. სულ უფრო მზარდი მასშტაბით, მას აკისრებენ სრულ პასუხისმგებლობას მთელ კაპიტალისტურ „რეკეტსა“ და დიდი ხალხების განადგურების მცდელობაზე. ამ „მკვლევარებს“ უერთდებიან სხვებიც — ლონდონის ისტ-ენდიდან და მრავალი სხვა უბნიდან, სადაც ებრაელის ფიზიკური ყოფნა შეუმჩნეველი არ რჩება. ეს პროცესი შეუკავებლად გრძელდება და სულ უფრო მეტად ექცევა ნაციონალისტური მოძრაობის კალაპოტში.

დიდი ანგარიშსწორების დღე ახლოვდება; დღე, როდესაც მორიგი განთიადი შთანთქავს „იდიშურ წმინდა გიორგის“ თავისი მახინჯი ფასეულობებითურთ — მოგებით, ექსპლუატაციითა და ლპობით; დღე, როდესაც ინგლისელი ხალხი დაიბრუნებს თავის ქვეყანას და კვლავ განამტკიცებს პატრიოტიზმის, მსახურებისა და ადამიანთა შორის სამართლიანი ურთიერთობის უძველეს ღირებულებებს.

ა. კ. ჩესტერტონი

•Terror-88 Library•
Batumi 2026